

1

Hedef alınan bölümde müddeâ
önce hangi şeye yönelip sahiplik
iddiasında bulunuyor?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 1

Yeryüzü üzerine serilmiş büyük düzenli yapıya, yani yerin süslü ve nakışlı örtüsüne yöneliyor.

2

Bu varlık, müddeîye cevap
verirken kendi değişiminin nasıl
gerçekleştiğini anlatır?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 2

Üzerindeki şekillerin sürekli değiştiğini, fakat bunun rastgele değil, ölçülü ve hikmetli biçimde olduğunu bildirir.

3

Metinde geçmişteki ve
gelecekteki benzer örtülerden söz
edilmesi neyi göstermektedir?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 3

Bu işin tek bir ana mahsus olmadığını, zaman boyunca aynı düzenle sürdürülen geniş bir idare bulunduğunu gösterir.

4

Örtü ve haliçe benzetmesiyle
yeryüzü hakkında hangi fikir
kuvvetlendiriliyor?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 4

Yeryüzündeki düzenin sanatlı, maksatlı ve bir ustanın eseri gibi olduğu fikri güçlendiriliyor.

5

Müddeînin gerçekten söz sahibi olabilmesi için hangi büyüklükte bir güce sahip olması gerekir?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 5

Yalnız bir kısmı değil, bütün benzerlerini kurup yenileyebilecek, yeryüzünü de elinde tutabilecek kapsamlı bir kudrete sahip olması gerekir.

6

Metinde “tamir” ve “yenileme”
vurgusu niçin önemlidir?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 6

Çünkü sadece ilk yaratılış değil, devam eden bakım ve tazeleme işinin de aynı ilim ve kudretle yapıldığını anlatır.

7

Yeryüzü örtüsünün “modeli” ve onu taşıyan olarak küre-i arzın anılması neyi ifade eder?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 7

Bu düzenin bağımsız olmadığını,
arkasında daha geniş bir sistem ve
onu kuşatan bir yönetim
bulunduğunu ifade eder.

8

Bu bölümde “birlik damgası” ve
“teklîğe işaret” neyi anlatır?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 8

Parçalarda görülen düzenin ayrı ayrı güçlerden değil, tek bir yaratıcı idareden geldiğini anlatır.

9

Metne göre neden sınırlı bir varlık
bu yapıya müdahale edemez?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 9

Çünkü bu yapıya hükmetmek için bütün kâinatı birlikte görebilmek, sayısız işi aynı anda yapabilmek ve her yerde hazır bir tasarrufa sahip olmak gerekir.

10

Bu pasajın ana düşüncesi kısaca
nedir?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 10

Yeryüzündeki sanat, düzen ve süreklilik; tabiatın veya sebeplerin değil, sonsuz ilim ve kudret sahibi tek bir Rabbin eseri olduğunu gösterir.

11

Müddeî, yeryüzünün yayılmış örtüsüne hangi iki ad altında yaklaşmaktadır?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 11

Sebepler adına ve tabiat adına
yaklaşmaktadır.

12

Bu iddianın dayandığı düşünce tarzı metinde nasıl gösteriliyor?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 12

İlâhî hakikati dışarıda bırakan
felsefî bir bakış olarak gösteriliyor.

13

Haliçenin ve gömleğin canlı ve hareketli biçimde tasvir edilmesi hangi anlamı taşır?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 13

Yeryüzündeki düzenin donuk değil, sürekli işleyen ve yenilenen bir hayat düzeni olduğunu gösterir.

14

Nakışların değişmesi ama düzenin
bozulmaması hangi sonuca
götürür?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 14

Değişimin başıboş olmadığını,
bilen ve yöneten bir iradeyle
sürdürüldüğünü gösterir.

15

Metinde zaman boyutu neden
özellikle geniş tutulmuştur?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 15

Bu sanatın sadece şimdiki ana değil, geçmişten geleceğe uzanan sürekli bir ilâhî plan içinde gerçekleştiğini anlatmak için.

16

Müddeîye yöneltlen şartlar, onun
iddiasını nasıl çürütmektedir?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 16

Ona, ancak her dönemdeki tüm örnekleri yapabilen ve hepsini düzen içinde yenileyebilen bir güçse hak iddia edebileceği söylenerek yetersizliği ortaya konur.

17

“Bütün eşyayı ve bütün hâlleri
birlikte görmek” şartı neyi ima
eder?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 17

Kısmi bilgiyle değil, kuşatıcı ve eksiksiz ilimle ancak böyle bir tasarrufun mümkün olacağını ima eder.

18

“Aynı anda sonsuz işleri yapabilmek” ifadesi hangi ilâhî sıfata işaret eder?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 18

Sınırsız kudret ve kusursuz idare
sıfatına işaret eder.

19

Mekândan münezzeh olma
şartının burada anılması neden
anlamlıdır?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 19

Çünkü her yerde etkili ve eksiksiz
bir yönetim, bir yere bağlı ve
sınırlı olan bir varlıkla
açıklanamaz.

20

Parçadan çıkarılabilecek en güçlü
eleştiri, tabiat anlayışına karşı
nedir?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 20

Tabiatın şuurlu, kuşatıcı, her an yenileyen ve her şeyi birlikte yöneten bir güç olmadığı; bu yüzden yaratıcı ve sahip olamavacağı elestirisidir.

21

Hedef pasajda yeryüzü hangi iki
benzetmeyle anlatılmaktadır?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 21

Hem yayılmış bir dokuma gibi
hem de giydirilmiş süslü bir elbise
gibi anlatılmaktadır.

22

Bu benzetmeler, okuyucuya hangi kavrayışı kazandırmak için kullanılmış olabilir?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 22

Yeryüzündeki düzenin tesadüfî değil, sanatlı ve ölçülü bir eser olduğunu fark ettirmek için kullanılmış olabilir.

23

Metinde geçmiş zamanla gelecek
zamanın ip ve şerit
benzetmeleriyle anılması neyi
düşündürür?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 23

Varlıkların zaman içinde plansızca değil, önceden belirlenmiş bir düzen içinde gelip geçtiğini düşündürür.

24

Farklı nakışlara sahip çok sayıda
gömlekten söz edilmesi neye
delildir?

11sinif 32-soz-p11-1-mevkif-arzin-gomlegi-ve-zeminin-halicesi

Cevap 24

Mevsimler, dönemler veya yenilenmeler gibi çok çeşitli görünüşlerinin tek bir hikmetli yönetimle ortaya çıktığına delildir.